

מבוא לרישוי עסקים - אוקטובר 2003

1. רשיון לניהול עסק מהו?
2. למי לא נחוץ רשיון עסק?
3. שינויים בעסק
4. נושאים נוספים החייבים ברשיון/היתר
5. מדוע חייבים ברשיון לניהול עסק?

מבוא לרישוי עסקים

1. רשיון לניהול עסק מהו?

על פי חוק רישוי עסקים תשכ"ח - 1968, כל עסק המוגדר כטעון רישוי בצו רישוי עסקים חייב ברשיון לפתיחתו ולניהולו.

רשיון לניהול עסק הינו האישור, הניתן על ידי הרשות המקומית לבעלים של העסק הנדון, לפתיחתו ולניהולו בהתאם לתנאים, חוקים ותקנות, הקיימים מכח חוק רישוי עסקים, התקנות והצווים הנלווים אליו.

חשוב שתדע, התהליך לקבלת הרשיון לניהול עסק מתמשך תקופה ארוכה, מאחר שהדבר קשור בקבלת אישורים והסכמתם של גורמים רבים ומתן הסכמתם מותנה בבצוע דרישותיהם והתאמת העסק המבוקש לתקנות ולדרישות הגורמים השונים.

זכור: אי ביצוע הדרישות יגרור הוצאת סרוב למתן הרשיון ופתיחה בהליכים משפטיים.

לתשומת לבך!

עסק המהווה "שימוש חורג" כהגדרתו בחוק התכנון והבניה, יהיה חייב בהוצאת היתר "שימוש חורג" כתנאי לסיום הליך הרישוי והוצאת רשיון עסק.

2. למי נחוץ רשיון לניהול עסק?

עסק מכל סוג שהוא - המוגדר בצו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) התשנ"ה-1995, לרבות כל התיקונים שנעשו בו מאז פרסומו, חייב ברשיון.

לדוגמא:

מסעדות, אטליזים, בתי קפה, חנויות ירקות, מזנונים, מאפיות, חנויות לממכר ממתקים, גלידה, עוגות ומשקאות קלים, בתי מלאכה מכל הסוגים, בתי חרושת מכל הסוגים, מוצרי מזון מכל הסוגים, רוכלות, חנויות לממכר דגים, מוסכים, מחסנים למוצרים מסוימים, כל מחסן מעל 50 מ"ר, כל חנות מעל 500 מ"ר וכו'.

פירוט מדויק ומלא של עסקים טעוני רישוי מופיע בצו רישוי עסקים. ניתן לעיין בו באגף רישוי עסקים או באתר זה (מומלץ להיעזר בהסבר של עובד מוסמך באגף רישוי עסקים ולא להסתפק בפרשנות עצמית לכתוב בצו). עסק טעון רישוי הפועל ללא רשיון צפוי לסגירה מינהלית מיידית, לתביעה משפטית, לקנסות כספיים כבדים ולהטלת עונשי מאסר.

מחובת רישוי עסק פטורים משרדים שונים של מקצועות חופשיים כמו עורכי דין, רואי חשבון וכיו"ב. כמו כן פטורים מרפאות לסוגיהם השונים, סטודיו להתעמלות, חדרי ישיבות, בתי ספר, גני ילדים, בתי תכנה וכו'.

ישנם גם עסקים מתחום המסחר שאינם חייבים ברשיון לניהול עסק, כגון: מכירת צעצועים, מכירת חלקי חילוף חדשים לרכב, כלי בית, כלי כתיבה וכו'.

מומלץ: לבדוק באגף רישוי עסקים את החובה בדבר הצטיידות ברשיון עסק, לפני פתיחתו.

עם זאת יודגש: ניהול עסק מכל סוג שהוא בדירת מגורים או בכל מקום אחר שלא יועד לכך ע"פ היתר הבניה או התכנית התקפה, טעון בהוצאת היתר "לשימוש חורג" מאת הועדה המקומית לתכנון ולבניה. ניהול עסק הטעון שימוש חורג ללא היתר הנ"ל מהווה עבירה על חוק התכנון והבניה והעובר על כך צפוי להגשת תביעה משפטית, קנסות וצו פינוי.

בקשות להוצאת היתר "לשימוש החורג" יוגשו לאגף רישוי בניה בשדרות בן גוריון 68.

אזהרה!
כל המפעיל עסק ללא רשיון וללא בדיקה מוקדמת באגף רישוי עסקים אם ניתן להוציא רשיון ומה הדרישות להוצאת רשיון, מסתכן בכך כי בקשתו לרשיון עסק לא תאושר וכנגד העסק ינקטו הליכים שיפוטיים עד כדי הוצאת צו סגירה שיפוטי וכל השקעתו עלולה לרדת לטמיון!
לתשומת לבך!
רשיון עסק ניתן יהיה להוציא רק לאחר קבלת אישור כל נותני האישור וגורמי הרישוי הרלוונטיים לבקשה!

3. שינויים בעסק

עליך לדעת, כי לא רק בית עסק חדש טעון רשיון עסק לניהולו. כל שינוי בבית עסק קיים כמפורט להלן חייב בהגשת בקשה חדשה:

1. תוספת או צמצום שטח.
2. שינויים בתכנית העסק, פנימיים וחיצוניים.
3. תוספת או צמצום סוגי עיסוקים.
4. שינוי בבעלות: תוספת או יציאת שותף, העברת בעלות, הכנסת מנהל קבוע וכו'.
5. סגירת עסק - מחייב הודעה.

כל אלה חייבים ברשיון חדש מטעם אגף רישוי עסקים להמשך ניהולו של העסק, וחייבים באישורם של כל הרשויות והגורמים הקבועים בחוק, אישור שינתן לאחר מילוי דרישותיהם (למעט סעיף ה').

4. נושאים נוספים החייבים ברשיון/היתר (ראה פירוט בפרק היתרים מיוחדים)

1. מגרש חניה מסחרי טעון היתר עפ"י חוק עזר עירוני בנוסף לרשיון עסק עפ"י חוק רישוי עסקים.
2. פעילות מעבר לשעות הקבועות בחוקי העזר העירוניים טעונה היתר.
3. הוצאת שולחנות וכיסאות מחוץ לשטח בית אוכל טעונה היתר.
4. הקמת פרגוד (סגירת חורף) מחוץ לשטח בית אוכל טעון היתר.
5. שילוט (הטיפול במחלקת שילוט).
6. מופעים חד פעמיים ו/זמניים, לונה פארק, קרקס וכו'.
7. דוכני החתמה והגרלה.
8. מכונות אוטומטיות לממכר משקה ומזון, סיגריות וכו' המוצבות בשטחים שהגישה לציבור חופשית אליהם.
9. פעילות זמנית של עסק בשטח המדרכה/ציבורי הסמוך לו (חנוכת עסק, קבלת פנים חריגה וכו') טעונה היתר.

5. מדוע חייבים ברשיון לניהול עסק:

בת"א-יפו קיימות תוכניות בנין עיר שונות לאזורי העיר השונים. כל תכנית מגדירה אזור המיועד למגורים, למלאכה, לתעשייה, למינהל, למסחר או לאזורים מעורבים. כמו כן לכל בנין יש תכנית והיתר בניה מפורטים המגדירים השימושים המותרים בו.

אין להעלות על הדעת כי יפתחו וינוהלו בתי עסק שלא במסגרת התכנון ההנדסי המקיף, כפי שאושר על ידי גורמי התכנון המוסמכים, אלא אם ניתן לכך אישור מיוחד מאת הגורמים המוסמכים.

קיימים בתי עסק הקשורים בבריאות הציבור והחייבים מכח החוק לעשות סידורים מוקדמים, לשמור על הנקיון ההיגיינה, תנאי תברואה נאותים ושמירה על שלום הציבור ובריאותו.

קיימים בתי מלאכה ותעשיות המוציאים שפכים ופסולת, עשן וריחות לוואי, ועל מנת למנוע הוצאתם לרשות הרבים, יש לעשות סידורים מוקדמים הנדרשים לשם כך.

קיימות תעשיות מזון שלשם הפעלת קווי היצור שלהן דרושים אמצעים למניעת זוהמה ולכלוך, על מנת להבטיח מוצר על פי האישור והתקן הניתן ליצורו.

קיימים סוגי עסקים, שלהפעלתם דרושות דרכי גישה ושינויים במבנה, התקנת סידורי ביטחון, מתקני נוחיות, מים וכו'. לשם שמירה על כל אלה מתמשך התהליך עד לאישור בית העסק והוצאת הרשיון לניהולו, בכפיפות להוראות חוק רישוי עסקים ותקנותיו.

הרשיון מאשר, כי אכן נעשו, סודרו והותקנו כל אותם דברים המתירים הפעלתו של בית העסק, וכי מולאו כל דרישות החוק.

לתשומת ליבך

הוצאת רשיון עסק הינו תהליך מורכב ומסובך המחייב בדיקות ודרישות רבות העולות כסף רב.

לא מומלץ לעשות כל צעד בעל משמעות כלכלית כולל שינויים בעסק קיים לפני שבדקת כי ניתן יהיה להוציא רשיון עסק בכתובת בה מדובר.

ב ד ו ק !!!

במדור מידע באגף תכנון ובנין עיר: האם ניתן להקים עסק כמבוקש בכתובת הנ"ל, עפ"י התכניות ומגמות התכנון הקיימות. **ניתן גם לקבל המידע בכתב תמורת תשלום** (חדר 321 בשדרות בן גוריון 68, (קבלת קהל בשעות 8:00-10:00, בימים א, ה לבעלי מקצוע, בימים ב-ד לציבור הרחב).

בתיק בניין: מצוי באגף רישוי ופקוח בניה. בדוק האם יש חריגות בניה במבנה. רצוי להצטייד בצילום של היתר הבניה ותכנית הבניה הנוגעת לחלק בו מצוי העסק ולשמרם אצלך. מידע מפורט ניתן לקבל במחלקה לפיקוח על הבניה (קומת קרקע בשדרות בן גוריון 68, קבלה בימים א-ה בשעות 8:00 - 12:00).

באגף רישוי עסקים: בדוק עפ"י המידע הקיים בתיק העסק האם יש בעיות צפויות בקבלת הרשיון, והאם למקום המבוקש יש תנאים מתאימים לניהול העסק המבוקש (חדר 345 בשדרות בן גוריון 68, קבלה בימים א-ה בשעות 8:00 - 12:00).

בקש שיתנו לך לצלם העתק מתכנית העסק הקודם, כך שתדע אם המקום תואם התכניות הקודמות ומתאים לסוג העסק המבוקש, או שתידרש לתכנית עסק חדשה.

בקש לעיין או לרכוש את התקנות הנוגעות לסוג העסק שברצונך לפתוח.

הקפד לקבל מידע מפורט ככל האפשר הנוגע לעסק המבוקש, **בכתב**, אל תסתפק בתשובה כללית בעל פה. לצורך קבלת המידע בכתב יש למסור פרטים על סוג העיסוק המבוקש, מיקום העסק המדוייק (לרבות מספר ארנונה של הנכס), שטח העסק ופרטי המבקש (לרבות פרטי חברה או שותפות במידה והעסק ינוהל על ידם).

לצורך ריכוז פרטי הבקשה למידע ניתן להעזר בטופס בקשה לרשיון עסק ולהשלים הפרטים הנדרשים בטופס מבעוד מועד לפני הפניה לאגף רישוי עסקים.